

Nr 8

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av punkt 1 av anvisningarna till 31 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 15 januari 1960 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 28, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om ändrad lydelse av punkt 1 av anvisningarna till 31 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

I propositionen föreslås, att försäkringar med kort utbetalningstid i ökad utsträckning skall godtagas vid taxeringen som pensionsförsäkringar, vilket bl. a. innebär att premierna blir avdragsgilla. Förslaget syftar till att möjliggöra tecknande av försäkring med avdragsgilla premier för ålderspension, som skall utgå under tiden mellan verklig pensionsålder och den ålder då allmän tilläggspension och folkpension börjar utgå.

Det ovannämnda *författningsförslaget* är av följande lydelse.

Förslag

till

**lag om ändrad lydelse av punkt 1 av anvisningarna till 31 §
kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)**

Härigenom förordnas, att punkt 1 av anvisningarna till 31 § kommunalskattelagen den 28 september 1928¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)***Anvisningar**

till 31 §.

1. Med pension — — — — — eller annorledes.

Med pensionsförsäkring — — — — — försäkringen upphör.

Ålderspension, som — — — — — anses skälig.

Med efterlevandepension — — — — — personer leva.

¹ Senaste lydelse av punkt 1 av anvisningarna till 31 § se 1950:564.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Såsom efterlevandepension — — — — — vara pensionsförsäkring.

Vid tillämpningen — — — — — vid omgifte.

Kapitalbelopp, som — — — — — av efterlevandepensionen.

Skall enligt avtal om pensionsförsäkring ålderspension eller invalidpension upphöra eller nedsättas viss tid efter det pensionsåldern eller arbetsoförmågan inträtt eller skall annan efterlevandepension än försörjningsranta upphöra eller nedsättas viss tid efter den försäkrades död må denna tid icke understiga fem år eller, i fråga om ålderspension vars årsbelopp icke överstiger 3 000 kronor, två år.

Skall enligt avtal om pensionsförsäkring ålderspension eller invalidpension upphöra eller nedsättas viss tid efter det pensionsåldern eller arbetsoförmågan inträtt eller skall annan efterlevandepension än försörjningsranta upphöra eller nedsättas viss tid efter den försäkrades död må denna tid icke understiga fem år eller, i fråga om ålderspension, som upphör tidigast då den försäkrade fyllt 63 år, ett och ett halvt år.

Med kapitalförsäkring — — — — — än pensionsförsäkring.

Innehåller avtal — — — — — en kapitalförsäkring.

Kan livförsäkring, — — — — — Kungl. Maj:t.

Försäkring, vilken — — — — — dess ingående.

Premiebefrielseförsäkring skall — — — — — som huvudförsäkringen.

För att — — — — — med tjänst.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling. I samband därmed skall följande iakttagas.

1. Äldre bestämmelser skola fortfarande gälla i fråga om 1960 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1960 eller tidigare år.

2. Försäkring, som meddelats före den 1 juli 1960 och som enligt äldre bestämmelser är att anse såsom pensionsförsäkring, skall även efter lagens ikraftträdande hänföras till sådan försäkring.

Tili utskottet har hänvisats följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 503 av herrar *Virgin* och *Svärd* samt II: 625 av herr *Nilsson* i Svalöv *m. fl.*, vari hemställts, »att riksdagen måtte besluta

dels att ålderspensionsförsäkring avseende tid efter det den försäkrade fyllt 63 år skall godtagas vid taxeringen såsom pensionsförsäkring därest den avser en tid av minst ett år;

dels att såsom sådan pensionsförsäkring skall betraktas även kompletterande pensionsanordningar för åldersåren 19—21 för efterlevande barn samt i fråga om sjuk- och invalidpension; samt

att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till härför erforderlig författningstext»;

2) de likalydande motionerna I: 504 av herr *Åman* samt II: 624 av herr *Gustafson* i Göteborg och fröken *Höjer*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att punkt 1 av anvisningarna till 31 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) utformas på sätt i motionerna anförts, samt

att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till härför erforderlig ändring av ifrågavarande lagrum.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna I: 504 och II: 625.

Rörande motiveringen för det i propositionen framlagda förslaget hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

1. Inledning, s. 3—4.
2. Gällande rätt m. m., s. 4—7.
3. Utredningspromemorian, s. 7—9.
4. Remissyttrandena, s. 9—12.
5. Departementschefen, s. 12—15.

Av innehållet i *de föreliggande motionerna* må här återges följande.

Till stöd för yrkandena i de likalydande motionerna I: 503 och II: 625 anføres i huvudsak följande. Propositionsförslaget innebär en otvivelaktig och angelägen förbättring av gällande ordning men går dock enligt motionärernas mening i visst avseende icke så långt som önskvärt vore. Det föreslås i fråga om ålderspension, som upphör tidigast då den försäkrade fyllt 63 år, att varaktighetstiden skall vara minst ett och ett halvt år för att avdrag skall få åtnjutas. För det fall att den pensionsberättigade kvarstår i sin tjänst efter det han fyllt 65 år — vilket i många fall utgör den verkliga pensionsåldern — intill årets slut eller om den verkliga pensionsåldern sättes till 66 år, behövs en kortare tid än ett och ett halvt år. Motionärerna förslår den ändringen i Kungl. Maj:ts förslag att tiden sättes till ett år.

Enligt gällande pensionsordningar förekommer att efterlevandepension till barn utgår till 21 års ålder. Sådan pension från den allmänna tilläggs-pensioneringen utgår emellertid till 19 års ålder. Behov av temporär pensionsanordning av begränsad varaktighet kan alltså här uppkomma. Samma kan förhållandet bli när det gäller sjuk- och invalidpension (motsvarande förtidspension inom den allmänna tilläggs-pensioneringen). Enligt motionärernas uppfattning bör sådana kompletterande anordningar vidtagas i fråga om sjuk-, invalid- och efterlevandepension att de kan behandlas såsom pensionsförsäkring i skattetekniskt avseende.

I de likalydande motionerna I: 504 och II: 624 anför motionärerna bl. a. De i propositionen föreslagna lagändringarna fyller icke de krav som man från tjänstemannahåll måste uppställa för att en tillfredsställande samordning mellan privata tjänstepensionsanordningar och den allmänna tilläggs-pensioneringen skall kunna ske på ett rationellt sätt. Såväl TCO, SPP som andra remissinstanser riktade kritik mot det förslag som i förevarande avseende utarbetats inom finansdepartementet. Man kritiserade den av utredningsmannen föreslagna regeln att utbetalningstiden skulle

vara lägst två år. Departementschefen har icke ansett sig kunna föreslå ett kortare tidsmässigt rekvisit än 1 1/2 år. En sådan ordning löser emellertid inte det problem som remissinstanserna har pekat på och som kommer att uppstå om på arbetsmarknaden en ordning skulle komma att gälla, som innebär att de anställda kvarstår i tjänst till slutet av det år då 65 års ålder uppnåtts. Motionärerna hemställer därför att ifrågavarande tidsmässiga rekvisit sättes till ett år. En sådan regel kan för att minska riskerna av eventuellt missbruk, såsom Folksam påpekat i sitt yttrande, kompletteras med ett stadgande att sådan pension alltid skall upphöra vid 67 års ålder. Dessutom kan det föreskrivas att pension skall utbetalas kvartals- eller månadsvis.

I sitt remissyttrande aktualiserade TCO även vissa spörsmål som rörde samordningen av privata pensionsanordningar med den allmänna tilläggs-pensioneringen i vad gäller andra förmånsområden än ålderspension. Detta gällde dels allmänt för efterlevandepension, t. ex. i form av barnpension mellan 19 och 21 års ålder samt för förtidspension, dels för pensionsförsäkringar i fråga om förtids- och efterlevandepension för år 1962 vid försäkringsfall som inträffar detta år.

Departementschefen har i propositionen avfärdat ifrågavarande spörsmål, som ur tjänstemannasympunkt är av stor betydelse, med att han inte kan biträda förslaget med hänsyn till nödvändigheten av en någorlunda klar och enhetlig avgränsning åt de i skattehänseende gynnade pensionsförsäkringarna. Vidare hänvisar departementschefen — tydligen närmast med tanke på de speciella problemen avseende år 1962 — till att utbetalningar av förmåner direkt från företagen till anställda eller anställdas efterlevande är avdrags-gilla vid taxeringen, varför behovet av att försäkringsvägen täcka sådana kostnader bör vara ringa. Med tanke på förhandlingarna om samordning av privata tjänstepensionsanordningar med den allmänna tilläggs-pensioneringen är det av stor betydelse att klarhet vinnes i avseende på ifrågavarande frågeställningar. Motionärerna hemställer därför att lagtexten så utformas att det framgår att temporära pensionsanordningar av detta slag är att hänföra till pensionsförsäkring.

TCO upptog i sitt remissyttrande även frågan om s. k. kapitalunderstöd. I anvisningarna till 31 § kommunalskattelagen stadgas, att sådant kapitalbelopp inte får överstiga det högsta årliga beloppet av ålders- eller invalidpension ökat med det högsta beloppet av efterlevandepension om sådan utgår till make. Bestämmelserna innebär, att kapitalunderstöden, i och med att förekommande privata tjänstepensionsanordningar samordnas med den allmänna tilläggs-pensioneringen, ej torde kunna bibehållas på hittillsvarande nivå i förhållande till totalpensionsnivån — utan att falla utanför begreppet pensionsförsäkring i skatteavseende. En sådan utveckling vore synnerligen olycklig med hänsyn till den betydelse som kapitalunderstöden har. Motionärerna hemställer därför att sådana åtgärder vidtages att kapitalunderstödsformen jämväl i framtiden kan bibehållas på hittillsvarande nivå i förhållande till totalpensionsnivån utan att falla utanför begreppet pensionsförsäkring i skatteavseende.

Utskottet

Enligt den år 1950 antagna ordningen för beskattning av försäkringstagare och försäkringsgivare indelas livförsäkringar som tecknats efter nämnda år i två kategorier, nämligen pensionsförsäkringar och kapitalförsäkringar. För pensionsförsäkringar medges avdrag för premier vid inkomst-taxeringen, under det att utfallande belopp beskattas. I fråga om kapitalförsäkringar får däremot erlagd premie ej avdragas — fränsett vad som rymmes inom det s. k. försäkringsavdraget — och å dylik försäkring utfallande belopp utgör till följd härav inte skattepliktig inkomst. Till pensionsförsäkring räknas enligt första punkten av anvisningarna till 31 § kommunal-skattelagen försäkring, enligt vilken ålders-, efterlevande- eller invalidpension skall utgå. Till ålderspension räknas pension, som från viss pensionsålder — i regel lägst 55 år — skall utgå högst under den försäkrades livstid.

Särskilda regler har givits om den kortaste tid under vilken ålders- och invalidpension samt annan efterlevandepension än försörjningsränta skall utgå enligt försäkringsavtalet. Denna tid får sålunda inte understiga fem år utom i fråga om ålderspension, vars årsbelopp inte överstiger 3 000 kronor. För sådan ålderspension är minimitiden i stället två år.

Sistnämnda bestämmelse tillkom i syfte att möjliggöra för personer, för vilka 67 år är en alltför hög pensionsålder, att komplettera den allmänna folkpensionen med en pensionsförsäkring, enligt vilken pension kan utgå under kortare tid än fem år. För att förhindra missbruk ansågs den årliga pensionen böra begränsas till belopp av ungefär samma storlek som utgående folkpensionsförmåner eller 3 000 kronor.

I den förevarande propositionen föreslås en utvidgning av det skattemässiga pensionsförsäkringsbegreppet till att omfatta försäkringar, enligt vilka pensioner skall utgå under avsevärt kortare tid än fem år. Som minimitid har departementschefen förordat ett och ett halvt år. Såsom förutsättning för att en försäkring med utbetalningar under så kort tid skall i skattehänseende kunna behandlas som pensionsförsäkring har angivits att den får upphöra tidigast då den försäkrade fyllt 63 år. Något maximibelopp har departementschefen inte funnit böra fastställas. Syftet med lagstiftningen är att möjliggöra tecknande av försäkring med avdragsgilla premier för ålderspension, som skall utgå under tiden mellan verklig pensionsålder och den ålder då allmän tilläggspension och folkpension börjar utgå.

Med den tidsgräns som förordas i propositionen — ett och ett halvt år — får de stora grupper skattskyldiga, som inträder i pensionsåldern i och med uppnådda 65 år, möjlighet att genom pensionsförsäkringar med avdragsrätt för erlagda premier fylla luckan fram till den normala pensionsåldern enligt den allmänna tilläggspensioneringen. Emellertid har i de väckta motionerna gjorts gällande att många av dem, för vilka pensionsåldern satts vid 65 år, kommer att kvarstanna i tjänst till utgången av det kalenderår

under vilket vederbörande fyller 65 år. I framtiden torde man kunna räkna med att detta blir en än vanligare företeelse med hänsyn till att inkomst under nämnda kalenderår kan bli pensionsgrundande inkomst vid beräkning av den allmänna tilläggspensionens storlek. För vissa av dessa inkomsttagare, nämligen de som uppnår 65 års ålder under första hälften av kalenderåret, kommer i så fall tiden från slutet av det kalenderår, under vilket de fyller 65 år, fram till den tidpunkt då de fyller 67 år att bli kortare än ett och ett halvt år. De kommer därför inte att med bibehållande av de skattemässiga fördelarna kunna använda sig av en pensionsförsäkring som medger ålderspension under denna tid, vilket motionärerna betecknat som en brist i Kungl. Maj:ts förslag.

Den i förevarande sammanhang behandlade skattefrågan har, som framgår av det förut anförda, aktualiserats sedan möjligheter skapats för mycket stora grupper medborgare att trygga sin ålderdomsförsörjning genom den allmänna tilläggspensioneringen och folkpensioneringen. Inom ramen för den lagfästa pensioneringen finns visserligen stora möjligheter till variation i fråga om pensionsålder, men ett visst behov av kompletterande försäkringar kan dock anses föreligga. För att i rimlig utsträckning tillgodose detta behov torde en viss jämkning böra ske i gränsdragningen mellan pensionsförsäkringar och kapitalförsäkringar i skattelagarnas mening. Därvid bör en utvidgning komma till stånd av vad som skattemässigt är att hänföra till pensionsförsäkring i den riktning departementschefen förordat. Utskottet kan sålunda helt instämma i syftet med den ifrågasatta lagstiftningen.

I frågan hur långt dessa jämkningar bör gå råder delade meningar. Olika förslag har sålunda framkommit då det gäller utbetalningstiden för korttidspensionerna. Självklart är att ju kortare denna tid sättes, desto större blir möjligheten att kombinera den allmänna tilläggspensioneringen med andra pensionsförsäkringar. Enligt utskottets mening måste en avvägning här göras mellan önskemålet att få flesta tänkbara sådana variationsmöjligheter och nödvändigheten att i skattelagstiftningen ha en klar gräns mellan pensionsförsäkringar och försäkringar av annat slag. En sådan gräns är påkallad med hänsyn till den gynnade ställning pensionsförsäkringarna intar i skattehänseende. Denna gynnade ställning framträder dels därutinnan att den skattskyldige genom att ta en pensionsförsäkring kan uppnå en jämnare fördelning av sin beskattningsbara inkomst, varigenom verkningarna av den statliga inkomstkattens progressivitet mildras, dels därutinnan att vid pensionsförsäkring, trots det att beskattningen av viss inkomst uppskjutes, uppskovsränta icke erlägges. Vidare är det med hänsyn till önskvärldheten av en sund utveckling av försäkringsverksamheten av vikt att gränsen mellan pensionsförsäkringar och andra försäkringar inte suddas ut. I princip bör därför endast sådana försäkringar behandlas såsom pensionsförsäkringar i beskattningshänseende, vilka tillkommit huvudsakligen i pensioneringssyfte.

Mot bakgrunden av det sist anförda är redan den minskning i kravet på

utbetalningstidens längd, som förordas i propositionen, ägnad att väcka betänkligheter. Att utskottet likväl anser sig böra tillstyrka densamma sammanhänger med de praktiska olägenheter som eljest skulle kunna befaras, därigenom att sådana skattskyldiga, som inträder i pensionsåldern i samband med att de fyller 65 år, inte skulle få möjlighet att utfylla inkomstbortfallet mellan pensionsåldern och 67 år genom pensionsförsäkring med avdragsrätt för premierna. För att möjliggöra detta måste utbetalningstidens längd vara kortare än två år. Såvitt utskottet kunnat finna tillgodoses med den av departementschefen föreslagna tiden, ett och ett halvt år, alla rimliga krav på hänsynstagande till samordningsproblemen. En ytterligare avkortning av minimitiden till ett år i enlighet med yrkandet i motionerna skulle i realiteten medföra att rena kapitalutbetalningar kom att hänföras till pensionsförsäkringar. Utskottet anser för sin del ett sådant resultat inte vara godtagbart. Det är nämligen troligt att en sådan försäkringsform i stor utsträckning skulle komma att utnyttjas icke i pensioneringssyfte utan för att uppnå fördelar i skattehänseende. Utskottet vill också erinra om att åtskilliga möjligheter finns att på annat sätt trygga försörjningen under den korta tid det här rör sig om. Under hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionsyrkandena i denna del.

I motionerna har även berörts vissa andra spørsmål, som angår samordningen av tillämpade pensionsordningar med tilläggs pensioneringen i vad gäller andra förmåner än ålderspension. Sålunda har motionärerna framhållit att medan efterlevande-pension till barn från den allmänna tilläggs pensioneringen utgår till 19 års ålder, det enligt gällande pensionsordningar förekommer att sådan pension utgår till 21 års ålder. Därest nuvarande standard i fråga om pensionsvillkoren skall bibehållas, erfordras en kompletterande pensionsordning för åldersåren 19—21 för efterlevande barn. Vidare har ansetts att behov kan komma att föreligga av en temporär pensionsanordning av begränsad varaktighet även då det gäller sjuk- och invalidpension (motsvarande förtidspension inom den allmänna tilläggs pensioneringen). I motionerna har också framhållits att med pensionsförsäkringar kan vara förenade s. k. kapitalunderstöd. I och med att förekommande privata tjänstepensionsanordningar samordnas med den allmänna tilläggs pensioneringen, torde kapitalunderstöden ej kunna bibehållas på hittillsvarande nivå i förhållande till totalpensionsnivån — utan att falla utanför begreppet pensionsförsäkring i skatteavseende — vilket motionärerna betecknar såsom olyckligt. Slutligen har i motionerna berörts de speciella förhållanden som föreligger i fråga om pensionsfall, som inträffar under år 1962.

De sålunda i motionerna upptagna spörsmålen behandlades i vissa remissyttranden över utredningsmannens förslag. I dessa yttranden framfördes önskemål om ytterligare komplettering i berörda hänseenden av kommunal-skattelagens regler om vad som är att anse som pensionsförsäkringar. Föredragande departementschefen har för sin del icke ansett sig kunna biträda de i remissyttrandena ställda förslagen med hänsyn till nödvändigheten av

att ge en någorlunda klar och enhetlig avgränsning åt de i skattehänseende gynnade pensionsförsäkringarna. Departementschefen har vidare erinrat om att i den mån företagen själva utbetalar dylika förmåner till anställda eller anställdas efterlevande, blir en sådan utbetalning avdragsgill vid taxeringen. Bl. a. med tanke härpå torde behovet av att försäkringsvägen täcka de förhållandevis obetydliga kostnader det här rör sig om vara ringa.

Utskottet kan för sin del helt ansluta sig till den uppfattning departementschefen sålunda givit uttryck åt och finner sig därför böra avstyrka bifall till de väckta motionerna även i denna del.

Granskningen av det föreliggande författningsförslaget har icke givit anledning till annan erinran än att ikraftträdandebestämmelserna bör kompletteras i visst avseende. Redan tecknade kapitalförsäkringar skulle enligt de nya reglerna bli hänförliga till pensionsförsäkringar och utfallande belopp sålunda beskattas om de ej uttryckligen undantas från lagstiftningens tillämpningsområde.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa, att riksdagen, med förklarande att Kungl. Maj:ts proposition nr 28 icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas och med avslag å de inbördes likalydande motionerna I: 503 och II: 625 samt I: 504 och II: 624, måtte för sin del antaga följande

Förslag

till

lag om ändrad lydelse av punkt 1 av anvisningarna till 31 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)

Härigenom förordnas, att punkt 1 av anvisningarna till 31 § kommunalskattelagen den 28 september 1928¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Anvisningar

till 31 §.

1. Med pension — — — — — eller annorledes.

Med p e n s i o n s f ö r s ä k r i n g — — — — — försäkringen upphör.

Ålderspension, som — — — — — anses skälig.

Med efterlevandepension — — — — — personer leva.

Såsom efterlevandepension — — — — — vara pensionsförsäkring.

Vid tillämpningen — — — — — vid omgifte.

Kapitalbelopp, som — — — — — av efterlevandepensionen.

¹ Senaste lydelse av punkt 1 av anvisningarna till 31 § se 1959: 564.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Skall enligt avtal om pensionsförsäkring ålderspension eller invalidpension upphöra eller nedsättas viss tid efter det pensionsåldern eller arbetsförmågan inträtt eller skall annan efterlevandepension än försörjningsränta upphöra eller nedsättas viss tid efter den försäkrades död må denna tid icke understiga fem år eller, i fråga om ålderspension *vars årsbelopp icke överstiger 3 000 kronor, två år.*

Skall enligt avtal om pensionsförsäkring ålderspension eller invalidpension upphöra eller nedsättas viss tid efter det pensionsåldern eller arbetsförmågan inträtt eller skall annan efterlevandepension än försörjningsränta upphöra eller nedsättas viss tid efter den försäkrades död må denna tid icke understiga fem år eller, i fråga om ålderspension, *som upphör tidigast då den försäkrade fyllt 63 år, ett och ett halvt år.*

Med kapitalförsäkring — — — — — än pensionsförsäkring.

Innehåller avtal — — — — — en kapitalförsäkring.

Kan livförsäkring, — — — — — Kungl. Maj:t.

Försäkring, vilken — — — — — dess ingående.

Premiebefrielseförsäkring skall — — — — — som huvudförsäkringen.

För att — — — — — med tjänst.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling. I samband därmed skall följande iakttagas.

1. Äldre bestämmelser skola fortfarande gälla i fråga om 1960 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1960 eller tidigare år.

2. Försäkring, som meddelats före den 1 juli 1960 och som enligt äldre bestämmelser är att anse såsom pensionsförsäkring, skall även efter lagens ikraftträdande hänföras till sådan försäkring. Vidare skall försäkring, som meddelats före lagens ikraftträdande och som enligt äldre bestämmelser är att anse såsom kapitalförsäkring, även därefter hänföras till sådan försäkring.

Stockholm den 1 mars 1960

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Einar Eriksson, Spetz, Jansson, Gustaf Elofsson, fröken Ranmark, herrar Söderquist, Bengtson, Oscar Carlsson och Gustaf Henry Hansson*; samt

från andra kammaren: herrar Brandt i Aspabruk, Nilsson i Svalöv*, Kollberg, Vigelsbo, Kärlander*, Magnusson i Borås, Wiklund*, Gustafson i Göteborg, Andersson i Essvik och fru Holmqvist.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservation

av herrar *Spetz, Gustaf Elofsson, Söderquist, Bengtson, Gustaf Henry Hansson, Nilsson* i Svalöv, *Kollberg, Vigelsbo, Magnusson* i Borås och *Gustafson* i Göteborg, vilka

dels anfört följande:

Av skäl som angivits i de väckta motionerna bör minimitiden för korttids-pensioner nedsättas från av Kungl. Maj:t föreslagna ett och ett halvt år till ett år. Först härigenom erhålles erforderliga möjligheter till en smidig samordning av privata pensionsanordningar med allmänna tjänstepensioneringen.

Som i motionerna anmärkts har i den föreliggande propositionen inte beaktats att de kapitalunderstöd, som kan vara förenade med en pensionsförsäkring, i många fall inte kan hållas på nuvarande nivå om försäkringen skall bibehålla sin karaktär av pensionsförsäkring i skattehänseende. Samordning bör därför ske på så sätt att kapitalunderstöd, som är förenade med en privat pensionsförsäkring vilken avses skola komplettera den allmänna tilläggspensionen, bör kunna utgå med i stort sett samma belopp som med nuvarande regler är möjligt. Av tekniska skäl kan begränsningen emellertid inte anknytas till beloppet av utgående tilläggspension, vilket vid tecknandet av försäkringen regelmässigt är okänt. Ett godtagbart resultat torde ernås om bestämmelsen ges det innehållet, att ett kapitalunderstöd å 15 000 kronor alltid får förekomma.

I motionerna har även berörts vissa andra spörsmål, som angår samordningen av privata pensionsanordningar med tilläggspensioneringen i vad gäller andra förmåner än ålderspension. Sålunda har motionärerna framhållit att medan efterlevandepension till barn från den allmänna tilläggspensioneringen utgår till 19 års ålder, det enligt gällande privata pensionsanordningar är vanligt att sådan pension utgår till 21 års ålder. Om nuvarande standard i fråga om pensionsvillkoren skall bibehållas, erfordras en kompletterande pensionsanordning för åldersåren 19—21 för efterlevande barn. Vidare har ansetts att behov kan komma att föreligga av en temporär pensionsanordning av begränsad varaktighet även då det gäller sjuk- och invalidpension (motsvarande förtidspension inom den allmänna till-

läggspensioneringen). Slutligen har i motionerna berörts de speciella förhållanden som föreligger i fråga om pensionsfall, som inträffar under år 1962. Vissa av dessa spörsmål synes kunna lösas redan inom ramen för gällande lagstiftning. I den mån så icke kan ske bör Kungl. Maj:t efter vederbörlig utredning framlägga förslag till höstsessionen om frågans lösning lagstiftningsvägen.

dels ock ansett att utskottet bort hemställa,

1) att riksdagen, med förklarande att Kungl. Maj:ts proposition nr 28 icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas och i anledning av de inbördes likalydande motionerna I: 503 och II: 625 samt I: 504 och II: 624, måtte för sin del antaga följande

Förslag

till

lag om ändrad lydelse av punkt 1 av anvisningarna till 31 § kommunal-skattelagen den 28 september 1928 (nr 370)

Härigenom förordnas, att punkt 1 av anvisningarna till 31 § kommunal-skattelagen den 28 september 1928¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Utskottets förslag)

(Reservanternas förslag)

Anvisningar

till 31 §.

1. Med pension — — — — — vid omgifte.

Kapitalbelopp, som utgå på grund av pensionsförsäkring, må tillsammans icke överstiga det högsta årliga beloppet av ålders- eller invalidpensionen, ökat, om efterlevandepension skall utgå till make, med det högsta årliga beloppet av efterlevandepensionen.

Skall enligt avtal om pensionsförsäkring ålderspension eller invalidpension upphöra eller nedsättas viss tid efter det pensionsåldern eller arbetsoförmågan inträtt eller skall annan efterlevandepension än försörjningsranta upphöra eller nedsättas viss tid efter den försäkrades död må denna tid icke understiga fem år eller, i fråga

Kapitalbelopp, som utgå på grund av pensionsförsäkring, må, *därest de tillsammans uppgå till mer än 15 000 kronor*, sammanlagt icke överstiga det högsta årliga beloppet av ålders- eller invalidpensionen, ökat, om efterlevandepension skall utgå till make, med det högsta årliga beloppet av efterlevandepensionen.

Skall enligt avtal om pensionsförsäkring ålderspension eller invalidpension upphöra eller nedsättas viss tid efter det pensionsåldern eller arbetsoförmågan inträtt eller skall annan efterlevandepension än försörjningsranta upphöra eller nedsättas viss tid efter den försäkrades död må denna tid icke understiga fem år eller, i fråga

¹ Senaste lydelse av punkt 1 av anvisningarna till 31 § se 1959:564.

(Utskottets förslag)

(Reservanternas förslag)

om ålderspension, som upphör tidigt då den försäkrade fyllt 63 år, ett och ett halvt år.

om ålderspension, som upphör tidigt då den försäkrade fyllt 63 år, ett år.

Med kapitalförsäkring — — — — — med tjänst.

Denna lag — — — — — sådan försäkring.

2) att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att, i den mån övriga i förevarande motioner upptagna frågor icke kan lösas inom ramen för gällande lagstiftning, Kungl. Maj:t vid innevarande års riksdags höstsession framlägger förslag till de ytterligare ändringar i kommunalskattelagen, som kan anses erforderliga för tillgodoseende av syftet med motionerna.